

RAFAEL SOLER I FONRODONA, IN MEMORIAM

Nascut a Mataró l'any 1923, fill gran d'una família nombrosa amb fortes conviccions religioses, va viure molt vinculat a la basílica de Santa Maria. Va ser membre de la Congregació Mariana i deixeble del doctor Samsó. Un període d'infantesa i joventut, interromput per la Guerra, que tanmateix li va deixar un pòsit que, per si mateix, explica tota la seva immensa trajectòria a l'entorn de Santa Maria.

Rafael Soler va ésser un gran coneixedor de la història de les obres artístiques, els espais, els costums, les tradicions, la litúrgia, etc... de Santa Maria. Qualsevol estudi sobre la parròquia o sobre la basílica havia de partir d'una conversa amb ell. La seva experiència, la seva memòria, les seves orientacions eren imprescindibles.

Va ésser un home preocupat pel patrimoni artístic i documental. Durant els difícils anys setanta va treballar com a conservador del Museu de Mataró, deixant petja i enfilant els primers trams de la renovació democràtica que vivia el país, la ciutat i el mateix museu.

L'any 1962, com a secretari de la Congregació dels Dolors, va ser un dels impulsors del col·loqui d'experts que endegà els treballs de restauració de totes les teles d'Antoni Viladomat. A partir de 1963 i durant dues dècades, les actuacions de restauració van ser contínues i en la gestió de tot plegat hi havia en Rafael.

Pel novembre de 1974, just al seu inici, s'incorporà al grup que, amb Manel Salicrú al davant, es proposava de continuar i renovar l'activi-

tat del Museu Arxiu de Santa Maria, en estat latent des de la mort de Lluís Ferrer Clariana, feia quatre anys. El tàndem Salicrú-Soler va ser clau per rel·lançar, prestigiar i consolidar el Museu Arxiu com a entitat cultural de primer nivell a la ciutat.

Era un home amb una inquietud intel·lectual admirable. Les seves conferències i els seus més de quaranta articles publicats a la revista *Fulls del Museu Arxiu* i a les *Sessions d'Estudis mataronins* conformen un important corpus acadèmic.

Una saviesa i un tarannà investigador que el van portar a ser uns anys membre del jurat del Premi Iluro.

Un home de pedagogia que sabia explicar els testimonis artístics del passat en relació al context històric, social i religiós en què van ser creats; que s'aplicava intensament a compartir els seus coneixements amb les noves generacions que venim darrera amb la voluntat de facilitar noves recerques i interpretacions de la història local.

Va morir a la nostra ciutat el 27 de juny passat.

Sentim gratitud vers en Rafael. Al Museu Arxiu el recordarem sempre com a bon mestre i bon amic.

Descansi en pau.

Nicolau Guanyabens i Calvet
President-Director

DARRERA CONFERÈNCIA DEL CICLE «2014. ANY D'ANIVERSARIS»

Joan Safont durant la seva conferència.

Públic assistent a l'acte. Fotografies Nicolau Guanyabens.

El dia 7 de maig es va tancar el cicle de conferències «2014. Any d'aniversaris» amb la dissertació de Joan Safont i Plumed sobre els cent anys de l'inici de la Primera Guerra Mundial. L'advocat, periodista i escriptor mataroní és autor d'una tesina sobre la revista *Iberia*, i del llibre *Per França i Anglaterra. La Primera Guerra Mundial dels aliadòfils catalans*, publicat l'any 2012. Ha estat també guionista del documental sobre la Mancomunitat emès enguany per TV3.

Safont va parlar de l'impacte que va tenir la Gran Guerra en la Catalunya que veia néixer la Mancomunitat i que era enclavada dins una Espanya neutral, una Catalunya que va viure la contesa amb passió, entusiasme i amb una gran divisió entre germanòfils i aliadòfils. En aquest número de *Fulls* es publica un article de Joan Safont sobre el mateix tema, però fent una especial incidència en la repercussió del conflicte en la societat mataronina.

RESTAURACIÓ DEL CONJUNT DELS DOLORS

Els últims dies d'abril van finalitzar diverses actuacions encaminades a la restauració de l'estructura de fusta de la sala de juntes del conjunt dels Dolors, malmesa en la part de llevant pels atacs dels tèrmits. També van cloure els treballs de fixació provisional de la pintura mural de la capella en els trams en què es començava a desprendre la policromia.

Hi han participat les empreses Rehabilit, Index i Policromia. Els costos, els han assumit la parròquia de Santa Maria, l'Ajuntament de Mataró i el Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya. De cara al futur immediat, i en espera de l'acabament de l'exposició Viladomat, s'estan fent les gestions pertinents per afrontar una nova fase de restauració de la capella

Visió de la Sala de Juntes restaurada.

Fotografia Nicolau Guanyabens

que inclouria el tractament de les humitats, la restauració en parets i voltes, i un nou sistema d'il·luminació.

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ VILADOMAT

El dissabte dia 10 de maig va tenir lloc al Museu d'Art de Girona la inauguració de l'exposició *El pintor Antoni Viladomat 1678-1755*, una mostra que s'enhibeix simultàniament a cinc museus catalans, sobre la figura i l'obra de l'artista més rellevant del barroc català, inclosa en els actes commemoratius del Tricentenari del 1714. L'acte comptà amb la presència del Molt Honorable President de la Generalitat Artur Mas, i representacions dels quatre ajuntaments implicats Girona, Lleida, Barcelona i Mataró i els cinc museus organitzadors, entre els quals el Museu Arxiu de Santa Maria.

Al Museu d'Art de Girona s'aprofundeix en l'obra i l'artista. A Lleida, s'hi poden veure el conjunt d'obres dedicades a la vida de Sant Francesc, recentment restaurades. Al Museu Nacional d'Art de Catalunya, una selecció dels

dibuixos de l'artista. I al Museu de Mataró es pot gaudir d'una selecció excepcional de la seva pintura inèdita, mentre que a la capella dels Dolors de la basílica de Santa Maria es pot visitar un dels conjunts barrocs més importants de Catalunya.

A Mataró, la inauguració oficial va tenir lloc el divendres 16 de maig amb una visita comentada a les sales del Museu de Mataró i la conferència del comissari de l'exposició, el Dr. Francesc Miralpeix, a la capella dels Dolors.

El conjunt dels Dolors restarà obert fins al 2 de novembre, de dimarts a diumenge, amb un horari d'obertura molt més ampli que l'habitual, gràcies a les ajudes rebudes per part de les Direccions de Cultura i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Mataró, i a la col·laboració de la Unió de Botiguers de la ciutat.

CONFERÈNCIA *EL PINTOR ANTONI VILADOMAT I MATARÓ*

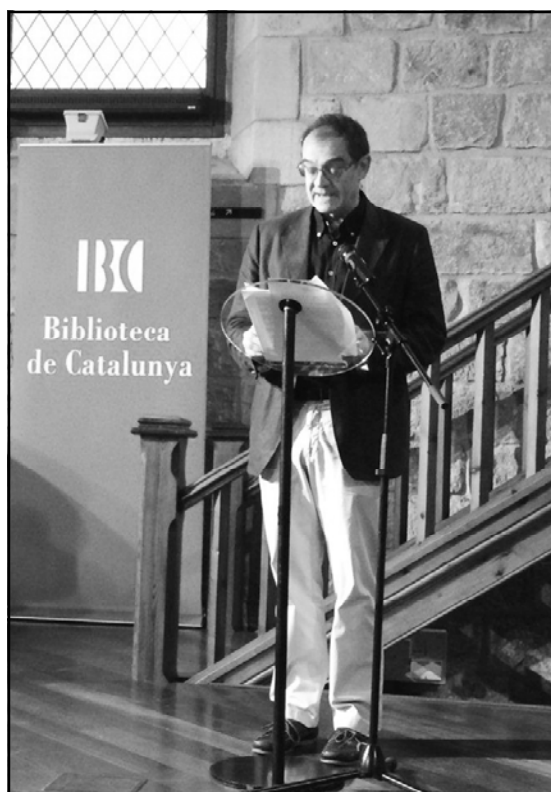
El dia 16 de maig, a la capella dels Dolors, en el marc del Dia Internacional del Museu 2014, va tenir lloc la conferència titulada *El pintor Antoni Viladomat i Mataró* a càrrec del Dr. Francesc Miralpeix, historiador de l'art, professor del Departament d'Història i Història de l'Art de la Universitat de Girona, especialista en l'estudi de la figura i l'obra del pintor. L'acte va estar organitzat conjuntament pel Museu de Mataró i el Museu Arxiu de Santa Maria.

FUTURA INTERPRETACIÓ D'UNA PEÇA DE CRISTÒFOL TALTABULL DEL FONS MUSICAL DEL MUSEU ARXIU

El divendres dia 20 de juny, el Museu Arxiu va participar en l'acte de presentació del projecte *Les set paraules de Taltabull, una visió mediterrània de l'avantguarda*, a la Biblioteca de Catalunya. Aquest projecte, liderat pel tenor mataroní Josep Fadó i el Cor Ciutat de Mataró, ha de culminar pel març del 2015 amb la interpretació i l'enregistrament de *Les Set Paraules de Crist a la Creu* del compositor Cristòfol Taltabull. La partitura original, manuscrita d'aquesta obra, es conserva als fons del Museu Arxiu. Taltabull, home vinculat a la nostra ciutat, va rebre l'encàrrec de compondre una obra per a ser interpretada el Divendres Sant a l'església de Sant Josep. *Les Set Paraules* es van estrenar al Foment Mataroní l'11 d'abril de 1943.

Nicolau Guanyabens, director-president del Museu Arxiu de Santa Maria, en la seva al·locució en l'acte de la Biblioteca de Catalunya.

Fotografia Quim Fernández

CONFERÈNCIA ART I ARQUITECTURA EN TEMPS DE LA GUERRA DE SUCCESSIÓ

El dia 11 de juny, a la capella dels Dolors, el Dr. Joan Bosch, professor del Departament d'Història i Història de l'Art de la Universitat de Girona, especialista en l'estudi del barroc a Catalunya, va dissertar sobre *Art i arquitectura en temps de la Guerra de Successió*. Aquesta conferència es va fer com a activitat complementària de l'exposició *El pintor Antoni Viladomat 1678-1755*. L'acte va estar organitzat conjuntament pel Museu de Mataró i el Museu Arxiu de Santa Maria.

CESSIÓ DEL CARTELL DE LES FESTES DE LES SANTES DE 1936 PER A UNA EXPOSICIÓ A TORTOSA

Fotografia Àngel Faidella

El Museu Arxiu va cedir temporalment el cartell original de les festes de les Santes de 1936 a l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre per a ser exhibit, de maig a juliol, a l'exposició *Francesc Bas Espuny i el cartellisme de postguerra a Tortosa*. La mostra volia retre just homenatge a l'artista barceloní que va treballar a Mataró fins a l'any 1939, i que va deixar un important llegat gràfic a la Tortosa de postguerra. Francesc Bas Espuny (1900 - 1978) es va establir a Tortosa el 1940 com a delineant municipal. El seu mestratge com a dibuixant li va valer capitalitzar el disseny de la majoria d'imatges corporatives, definint una marca inconfusible.

EXPOSICIÓ AL MUSEU ARXIU MATARÓ 1700 – 1714

El dimarts dia 1 de juliol, a la sala Polivalent del Museu Arxiu, es va inaugurar l'exposició *Mataró 1700 – 1714*, producció pròpia de la institució amb documents, llibres, monedes i obres d'art, dels fons propis del Museu Arxiu. El relat expositiu mostra com va viure la ciutat de Mataró, any rere any, aquest temps convuls i com van reaccionar els mataronins a cadascun dels esdeveniments clau del conflicte successori.

Amb esquema i textos de Manel Salicrú, disseny de Joan Castellà i classificació de monedes de Josep Rovira, l'exposició és l'aportació del Museu Arxiu a la commemoració del Tricentenari. Hi col·laboren el Departament de Presidència de

Fotografia Elena Guanyabens

la Generalitat i l'Ajuntament de Mataró. L'acte inaugural va comptar amb la presència de Joan Giménez, historiador i comissari de la commemoració del Tricentenari a Mataró. Tot i que l'exposició restà oberta només fins al 25 de juliol, es pot visitar, prèvia sol·licitud, a hores convingudes.

CONVOCATÒRIA DE LA XXXI SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS

El Museu Arxiu de Santa Maria, Centre d'Estudis Locals de Mataró, prepara la XXXI SESSIÓ D'ESTUDIS MATARONINS prevista per al dissabte 29 de novembre de 2014.

Per això, convoca els estudiosos en qualsevol àrea d'investigació, perquè puguin presentar comunicacions escrites. Hauran de ser estudis inèdits i el seu àmbit geogràfic es limitarà al Maresme. En cas que el nombre total de comunicacions sigui elevat, a criteri de l'organització, es podrà limitar a una sola per participant.

S'hauran de presentar mecanitzades, a doble espai, sobre fulls DIN A4 (30 línies per 70 espais), deixant un marge a l'esquerra d'uns 2 cm, amb una extensió màxima de 15 pàgines. En qualsevol cas, atès que és molt difícil establir el límit en format DIN A4, es considerarà que amb el text, imatges i quadres, no podrà superar les 15 pàgines del format final. Es presentarà també

un resum de com a màxim 3 fulls, per ser llegit a la sessió. S'adjuntarà suport informàtic.

En l'acte de la sessió es llegiran els resums presentats i es facilitarà el col·loqui. L'exposició dels treballs podrà anar acompanyada de material audiovisual; caldrà, però, especificar-ho en el moment de la tramesa.

El termini de presentació de les comunicacions finalitzarà el dia 15 de novembre de 2014. Podran ser trameses per correu postal al MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA, c/. Beata Maria, 3, 08301 Mataró; per correu electrònic (enricsubina@yahoo.es); o bé lliurades personalment al Museu Arxiu (divendres i dissabtes de 6 a 8,30 h del vespre).

El Museu Arxiu de Santa Maria, amb la col·laboració de la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró, editarà el conjunt de les comunicacions.

NOTÍCIA DE DONATIS RECENTS

El Museu Arxiu ha ingressat material divers, tant documental, com bibliogràfic, fruit de donacions. Ho fem constar i manifestem el nostre agraïment a la família Viza Boltas, a Mn. Josep Colomer, a Carles Aguilera, a Manuel Corredor Burset, a Carme Graupera, vídua d'Antoni Esplugas, a Montserrat Bombardó i a Ricard Bonamusa. Agraïm també a l'Associació Llibre Viu les contínues aportacions de documents que el seu equip de col·laboradors troba i separa d'entre els llibres que recullen.